

Õiguskantsler

Jaak Vackermann

Teie 20.12.2013 nr

Meie 28.01.2014 nr 6-4/140126/1400438

Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta

Nissi valla põhimääruse volikogu komisjonide moodustamist reguleerivate sätete kooskõla KOKS-iga

Austatud härra Vackermann

Tänan Teid pöördumise eest, milles palusite minu seisukohta volikogu komisjonidesse liikmete nimetamist puudutavate Nissi valla põhimääruse¹ (põhimäärus) punktide 16.3. ning 22.2. kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) §-le 47 vastavuse kohta. Ühtlasi avaldasite soovi lähtuvalt enda kompetentsusest kuuluda volikogu eelarve- ja arengukomisjoni.

Vabandan esmalt vastuse mõningase viibimise pärast. Teid on vahepeal eelarve- ja arengukomisjoni liikmeks kinnitatud² ehk teisisõnu ei rikuta Teie kui volikogu liikme õigust kuuluda vähemalt ühte volikogu komisjoni (KOKS § 47 lg 1). Selgitan, et Õiguskantsleri Kantselei töökoormusest tulenevalt pean paratamatult oma tegevuses seadma prioriteete. Seega tuleb mul eelisjärjekorras tegelda avaldustega, mille puhul võib esineda jätkuv õiguste rikkumine.

Ühtlasi ei näe ma vastuolu põhimääruse punktide 16.3. ja 22.2. ning KOKS § 47 vahel. Selgitan seda alljärgnevalt.

Leiate enda pöördumises, et KOKS § 47 ning põhimääruse viidatud sätted reguleerivad volikogu komisjonide liikmete kinnitamise erinevalt. Samas ei selgita Te, milles Teie arvates erinevus seisneb.

KOKS § 47 lg 1 kohaselt on igal volikogu liikmel õigus kuuluda vähemalt ühte komisjoni ning teised komisjoni liikmed (peale komisjonide esimeeste ja aseesimeeste, kes tuleb valida volikogu liikmete hulgast) kinnitatakse komisjoni esimehe esildusel.

Õiguskantsler on varasemalt võtnud seisukoha: „Kuidas konkreetsetes kohalikus omavalitsuses tagatakse igale volikogu liikmele seadusest tulenev õigus kuuluda vähemalt ühte volikogu komisjoni on kohaliku omavalitsuse lahendada. Seadusandja lisaregulatsiooni ei kehtesta.

¹ Kehtestatud Nissi Vallavolikogu 17.02.2002 määruse nr 2 „Nissi valla põhimääruse kinnitamine“ lisana, kättesaadav: https://www.riigiteataja.ee/akti/isa/4250/1201/3018/Nissi_valla_pohimaarus.pdf#.

² Nissi valla kodulehe andmetel: <http://nissi.kovtp.ee/et/komisjonid-ja-fraktsioonid>.

KOKS § 8 lg 1 p 1 nõuab, et kohaliku omavalitsuse põhimääruses tuleb sätestada mh komisjonide moodustamise kord. Seega eeldab seadusandja, et volikogu määrab kõik komisjonide moodustamise seisukohalt olulised küsimused just põhimääruses. KOKS § 47 lg 1 lausest 3 tulenevat õigust võib ja peab reguleerima põhimääruses.“³

Nissi Vallavolikogu on reguleerinud komisjonide moodustamist põhimääruse punktis 16.3. järgmiselt: „Komisjoni liikmed kinnitatakse komisjoni esimehe esildisel. Komisjoni esimees esitab volikogule kinnitamiseks komisjoni koosseisu nimekirjana. Komisjoni liikmete kinnitamine viiakse läbi käesoleva põhimääruse punktis 22.2 valitsuse liikmete kinnitamiseks kehtestatud korras.“ Viidatud punkt 22.2. kohaselt: „Vallavanem esitab volikogule kinnitamiseks valitsuse koosseisu nimekirjana. Kõik nimed kantakse ühele hääletussedelile. Hääletaja märgib hääletussedelil iga valitsuse liikme kandidaadi nime järele oma seisukoha – poolt või vastu. Hääletamise läbiviimiseks valib volikogu lahtisel hääletamisel hääletugemiskomisjoni, kes valib oma liikmete hulgast komisjoni esimehe. Hääletugemiskomisjon valmistab ette hääletussedelid ja viib läbi salajase hääletamise. Hääletamistulemuste kohta koostab komisjon protokoll, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed. Protokoll esitatakse volikogule kinnitamiseks poolthääle enamusega lahtisel hääletamisel. Valitsuse liikmeks kinnitatuks osutub kandidaat, kes saab volikogu hääleteenamuse.“

Kuna KOKS § 8 lg 1 p 1 annab volikogule volituse reguleerida komisjoni moodustamise korda, arvestades sealjuures KOKS § 47 lõikes 1 toodud nõudeid, siis ei näe ma põhimääruse regulatsioonis vastuolu KOKS-iga. Vastuolu ei tulene minu hinnangul ka sellest, et põhimääruse p 16.3. ei korda KOKS § 47 lg 1 kolmandat lauset, mille kohaselt igal volikogu liikmel on õigus kuuluda vähemalt ühte komisjoni. See seadusesäte kehtib sõltumata sellest, kas põhimäärus seda kordab või mitte, s.t sellega tuleb põhimääruse kohaldamisel arvestada.⁴

Loodan, et minu selgitusest on Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Liina Lust 693 8429
liina.lust@oiguskantsler.ee

³ Õiguskantsleri 2007. aasta tegevuse ülevaade, lk 7, kättesaadav:

http://oiguskantsler.ee/sites/default/files/6iguskantsleri_2007._aasta_tegevuse_ylevaade.pdf.

⁴ Siinkohal tuleb silmas pidada ka põhiseaduskonformse tõlgendamise nõuet, millest tulenevalt tuleb ka Nissi valla põhimäärust tõlgendada võimalikult suures ulatuses KOKS-iga kooskõlas olevana (vt RKÜKo 22.02.2005 nr 3-2-1-73-04, p 36; KOKS-iga vastuolus olev põhimäärus oleks vastuolus ka põhiseadusega). Probleem esineks juhul, kui põhimäärus sisaldaks sõnaselgelt vastupidist regulatsiooni (ehk võtaks volikogu liikmelt õiguse kuuluda vähemalt ühte komisjoni).